DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKI DEMOKRATYCZNEJ

Nr.620 SOBOTA 29.STYCZNIA 1944 r. ROK V.

POKOŁA POLSKO-SOWIECKIEGO KONFLIKTU.

W czasie posiedzenia Izby Gmin na zapytanie czy rząd angielski nie zamierza opublikować dokumentów z okresu między rokiem 1919 a 1921,a dotyczących tzw.linii Cursona – Eden odpowiedział,że jest rozważana kwestia opublikowania wgóle urzędowych dokumentów brytyjskich z powyższego okresu i rząd niebawem udzieli zapewne na ten temat wyjaśnień. W szczególności odnośnie linii Cursona należy pamiętać o tym, że poza rządem brytyjskim są także i inne – tej sprawie zainteresowane.

Narodowy Komitet Wykonawczy Labour Party wydał oświadczenie w sprawie Polski. Wola narodu polskiego i niezłomna chęć walki daje słuszne prawo Polsce stanąć między innymi narodami miłującymi pokój. Smutkiem napełniają nas złe stosunki Polski z Rosją,ale mamy nadzieję,że gotowość rządów Stanów Zjedn.i Wielkiej Brytanii będzie mogła być wykorzystana dla wznowienia i utrzymania tych stosunków.

Biuletyn sowiecki zawierający wyniki badania rosyjskiej komisji katyńskiej,podaje szczegóły ekspertyzy. Gdy Niemcy opanowali Smoleńsk w lipcu 1941 Rosjanie nie mieli czasu ewakuować obozów i zmuszeni byli pozostawić jeńców wraz z częścią rosyjskich strażników. Przesłuchani świadkowie twierdzą,iż przez pewien okres czasu można było obserwować grupy jeńców przy robotach. Trzy kobiety przesłuchano na miejscu zeznały,iż słychać było w tej okolicy często strzały. Przy badaniu zwłok stwierdzono,że naogół Niemcy pousuwali dokumenty,z datą późniejszą niż rok 194o. Mimo wszystko jednak nie byli w stanie przeprowadzić tego całkowicie i odnaleziono dokumenty z datami późniejszymi. Obecni przy badaniu eksperci angielscy i amerykańscy stwierdzają,że wyniki badań rosyjskich są w pełni uzasadnione wynikiem dochodzeń.

BERLIN ZNOW BOMBARDOWANY.

W czwartek wieczór o godz.8.25 wielkie formacje Lancastrów zrzuciły na Berlin w ciągu 2o minut ponad 1.5oo ton bomb.Obrona stolicy była bardzo silna,na całej trasie do Berlina niemieckie myśliwce atakowały brytyjskie formacje pociskami rakietowymi. Nalotu nie zdołano odeprzeć ani osłabić i zrzucony ładunek bomb spowodował – według szwedzkich doniesień – olbrzymie szkody i pożary. Dymy sięgały wysokości 4.ooo metrów. Gdy w godzinę po nalocie nadleciały eskadry Moskito,by kontynuować bombardowanie,cele były oświetlone rozległymi pożarami. Bombardowano ponadto zach.Niemcy,Francję i Helgoland. Straty wyniosły 34 bombowce. Trzeci dzień z rzędu amerykańskie i brytyjskie formacje bombardowały w dziennych nalotach półn.Francję bez strat.

WALKA O DROGE NA RZYM.

Sojusznicy rozszerzają przyczółek pontyjski. Gwałtowne walki toczyły się o mosty na kanale Mussoliniego,aż zostały opanowane przez sprzymierzeńców. Niemcy stawiają coraz zaciętszy opór,ale zmuszeni zostali do cofnięcia się. Według kwatery sprzymierzonych alianci oddaleni są od Rzymu o 32 km.- Niemcy donieśli o zajęciu Velletri przez aliantów,czego sprzymierzeni dotychczas nie potwierdzili. Niemcy usiłują lotnictwem wstrzymać pochód i uniemożliwić lądowanie posiłków,trwają więc zacięte walki lotnicze. Ciężką klęskę w nich ponieśli Niemcy, tracąc wczoraj 5o bombowców,podczas gdy straty sprzymierzonych wyniosły 7 maszyn. – Na froncie V armii Amerykanie sforsowali Rapido,a wojska francuskie pod wodzą gen. Jouin poszły znacznie naprzód i zagrażają niemieckim tyłom pod Cassino. Formacje sprzymierzonych zbombardowały niemieckie lotniska pod Marsylią,skąd Niemcy wysyłają lotnictwo na front pontyjski. W walkach zniszczono 2o myśliwców wroga. Nad morzem Egejskim zniszczono całą eskadrę z 6-ciu niemieckich maszyn. Flota brytyjska ostrzeliwała zachodnie wybrzeża Włoch,a zwłaszcza zatokę Gaeta.

INNE FRONTY.

WSCHOD. – Na froncie północnym Niemcy kontynuują odwrót. Rosjanie zdobyli Tsuno i Ljuba,Batockaja jest pod ogniem artylerii.-

walki toczą się na przedpolach Czudowa i Szymska, przez co zagrożona jest Staraja Russa. Uderzenie z Nowogrodu zagraża ważnemu węzłowi Ługa. Oddalenie od Estonii wynosi tylko 6o km. Legion hiszpański poniósł tu ciężkie straty. Na południowym froncie Manstein atakuje wciąż w rej. Winnicy i Pohrebiszcz, jednak Rosjanie z powodzeniem odpierają uderzenia.

PACYFIK. - W walkach powietrznych na Pacyfiku zestrzelono napewno 57 samolotów japońskich, z czego 46 nad Rabaul. W ten sposób w ostatnich dwóch dniach Japończycy stracili 13o samolotów, nadto uszkodzono 6 transportowców i zatopiono szereg barek. Straty własne 5 samolotów.

ROZNE WIADOMOSCI.

- Ambasador rządu hiszpańskiego w Londynie złożył min. Edenowi oświadczenie rządu gen. Franco, że zrobiono wszystko aby zapobiec powtórzeniu się wypadków tego rodzaju co ostatni, mianowicie, że w transporcie pomarańcz z Hiszpanii do Londynu znalazły się bomby zegarowe. Wszczęto energiczne dochodzenia w tej sprawie. W związku z tym wydano rozporządzenie na mocy którego wszyscy obywatele niemieccy mają opuścić porty Hiszpanii. Rząd hiszpański wydał oficjalne oświadczenie dla dziennika Arriba, w którym stwierdza, iż surowo ukarze cudzoziemców, którzy zakłócają spokój w kraju i czynią wielką krzywdę Hiszpanii, starając się zerwać jej przyjazne stosunki z W. Brytanią. Rząd zrobi wszystko dla zachowania pokoju w kraju.

- Rządy sojusznicze wydały ostrzeżenie pod adresem Bułgarii żądające kapitulacji, w przeciwnym razie Bułgaria będzie współodpowiadała za zbrodnie niemieckie. Ostrzegają, że wrazie nieodstąpienia od boku Hitlera mogą się toczyć walki między Dunajem a Sawą, których los jest przesądzony, bo armia sojusznicza jest najpotężniejsza w dziejach świata. Rządy sprzymierzone uważają, że armia bułgarska jest dość silna aby w chwili obecnej mogła obronić się przed zakusami Niemiec. Bułgaria nie może później liczyć na żadne względy narodów zjednoczonych.

- Oprócz W. Brytanii i Stanów Zjedn. 11 państw Ameryki środkowej i południowej odmówiło uznania rządu w Boliwii, który objął władzę w drodze zamachu.

- Brytyjski minister spraw wewnętrznych Morrison oświadczył, że istnieje nadal możliwość użycia przez Niemców gazów w atakach na W. Brytanię i zalecił ludności przygotowanie swych masek gazowych. Przypomniał przy tym słowa Churchilla z roku 1942, w których ostrzegł tenże Niemcy, że W. Brytania jest zdecydowana użyć tej broni tylko w wypadku użycia jej przez Niemcy. W ostrzeżeniu podkreślił, że W. Brytania korzystając ze swej przewagi lotniczej przeniesie tę wojnę na Rzeszę. Zależy więc tylko od Hitlera czy ta straszna broń będzie w tej wojnie użyta.

- Afrykańska republika Liberia wypowiedziała Niemcom i Japonii wojnę.

- Radio Moskwa donosi, że Komitet Centralny Partii ma złożyć wniosek o rozszerzenie uprawnień poszczególnych republik związku. Wczoraj zebrał się na Kremlu kongres delegatów republik radzieckich, na którym mają być powzięte uchwały dla przeprowadzenia doniosłych zmian w strukturze politycznej i społecznej Związku Sowieckiego.

- Stany Zjednoczone zawiesiły wysyłkę nafty amerykańskiej do Hiszpanii na przeciąg lutego. Rząd USA oskarża Hiszpanię o dostarczanie Niemcom ważnych surowców wojennych oraz iż toleruje na terenie swego kraju scentralizowanie akcji szpiegowskiej i dywersyjnej agentów hitlerowskich. Te powody skłoniły rząd USA do powzięcia decyzji.

- Wczoraj przemawiał min. Kwapiński przez radio do kraju, informując o przebiegu i wynikach obrad UNRA. Plan pomocy został już nakreślony, pewne agendy UNRY już pracują i wkrótce fachowcy polscy wezmą udział w pracach. Min. Kwapiński spełnił jeszcze i inne zadanie, a mianowicie nawiązanie ściślejszego kontaktu z Polonią amerykańską, liczącą 5 milionów ludzi. Polonia jest grupą bardzo poważną w USA przy wzrastających ciągle jej wpływach w życiu gospodarczym i politycznym Stanów Zjednoczonych. W Kongresie zasiada 11 polskich posłów. Rząd polski w Londynie i jego polityka ma pełne poparcie Polonii, która weźmie udział w pomocy dla kraju i jego odbudowie.

<u>Od Redakcji</u>. Zawiadamiamy P.T. Czytelników, że Tygodnik Polski nie ukaże się w poniedziałek 31.bm., wyjdzie natomiast już drukiem w najbliższych dniach.

NA FUNDUSZ PRASY : Morze-5oo, Z-5o, Atom-5o, Motyl-2o, Ex-1.7oo, Sympatycy-6oo, Bezimienny-5o, Słowian-5oo kopert.
NA WIEZNIOW I RODZINY : Robotnicy-41o, Klucz 1oo, Ali-5o, Stokrótka-1oo, Edward-5o zł.
Na fund. "NAROD ZIEMIOM GRANICZNYM": Trójka-385, Morze-5oo zł.

OSTATNIE WIADOMOSCI - godz. 8.3o rano.

- Poseł niemiecki w Sofii ostrzegł rząd Bułgarii, iż w wypadku zmian kursu politycznego, niekorzystnych dla Niemiec, Rzesza wyciągnie wszystkie konsekwencje w stosunku do Bułgarii.

PODŁOŻE SPORU POLSKO - SOWIECKIEGO.

Po ostatniej odpowiedzi rządu sowieckiego w sprawie pośrednictwa anglo-amerykańskiego w sporze polsko-rosyjskim "News-Chronicle" angielskie pismo lewicowe, zawsze nieżyczliwie do naszych spraw nastawione oświadczyły,że spór ten jest czymś więcej niżeli nieporozumieniem między dwoma państwami,ponieważ od jego rozwiązania zależą bodajże losy przyszłego pokoju w Europie. Równocześnie tureckie koła polityczne wyraziły pogląd,że konflikt graniczny jest tutaj zagadnieniem ubocznym,natomiast pierwszorzędnego znaczenia dla wszystkich państw mniejszych jest stanowisko jakie zajmą w tej sprawie państwa anglosaskie. To różne naświetlanie konfliktu polsko-sowieckiego jest niewątpliwie dowodem,iż sięga on wgłąb najistotniejszych zagadnień dzisiejszej polityki europejskiej i to jest właśnie przyczyną,że rozwiązanie go w skali zadawalającej dla obu kontrahentów stało się ambicją prem.Churchilla.-

Aby dojść do istoty rzeczy należy konflikt polsko-sowiecki rozpatrywać z dwóch stron,z jednej na szerszej platformie antagonizmów anglosasko-rosyjskich, które mimo szumnej deklaracji teherańskiej istnieją i z pewnością na przyszłość istnieć będą,i z drugiej pod kątem ścierania się dwóch różnych światopoglądów,jakie kształtują się między Polską a Sowietami.

Ostatnie sukcesy sowieckie na froncie wschodnim a szczególnie wejście wojsk rosyjskich w granice Polski uczyniło aktualnym na nowo rosyjski izolacjonizm polityczny , który idzie równolegle z rosyjskim imperializmem,a właściwie z nim się pokrywa. Nie należy się łudzić,to co wyjaśniła konferencja w Teheranie pojawiło się znowu na porządku dziennym współczesnej polityki międzynarodowej,może nawet w formie znacznie zaostrzonej. Anglosasi mimo wielkich przygotowań nie spieszą się z inwazją europejską,oczekując aż Sowiety jeszcze bardziej się osłabią i dlatego sukcesy na froncie wschodnim nie wywołują wśród nich zbyt wielkiego entuzjazmu. Tymczasem Rosja nie ufa Anglosasom i w miarę odnoszonych zwycięstw wysuwa coraz wyraźniej starę tendencje polityki rosyjskiej,zmierzającej do rozciągnięcia swoich wpływów na całą Europę. W polityce sowieckiej nie trudno zauważyć gwałtowne zakręty w miarę tego jak się kształtuje sytuacja na froncie. Zdobywa się ona na większą samodzielność i wyłamuje z współpracy międzynarodowej w miarę odnoszenia sukcesów i bez trudu zapomina,że Anglosasi posiadają nienaruszone olbrzymie zasoby,które w każdej chwili mogą rzucić jako decydujący aktyw w rozgrywających się obecnie wypadkach. Równocześnie jednak Rosja wiedząc o tym,że Anglosasi mają jeszcze przed sobą ciężką wojnę z Japonią,która będzie niewątpliwie bardzo kosztowna sądzą,że ich wzajemne szanse szybko zostaną wyrównane. W orbicie tej rozgrywki,jak to słusznie przypuszcza "News Chronicle",decydującej dla przyszłej konfiguracji politycznej w Europie znalazła się Polska,przyczym zarówno Anglosasi,jak i Rosja zdają sobie sprawę z tego,że po osłabieniu Niemiec musi ona odegrać w polityce europejskiej rolę pierwszorzędnego znaczenia,z tą tylko różnicą,że zarówno jedni jak i drudzy podchodzą do tego zagadnienia z dwóch różnych stron.

Wielka Brytania stając w obronie Polski - jest rzeczą godną zanotowania,że po ostatniej odpowiedzi sowieckiej prawie cała prasa angielska stanęła po naszej stronie , gdy dotychczas było wprost odmiennie - nie kieruje się żadnymi względami uczuciowymi , o co żadnego polityka angielskiego nie można posadzać - ale broni jedynie swoich najżywotniejszych interesów. Z chwilą bowiem gdyby wpływy sowieckie umocniły się w Polsce - sięgnęłyby one poprzez Niemcy i Francję,bodajże do samej Anglii. I to jest właśnie przyczyną,że Churchill zajął się osobiście konfliktem polsko-sowieckim,pragnąc doprowadzić do pomyślnego rozwiązania istniejących zadrażnień.

Inaczej do tej sprawy podchodzą Sowiety,które wiedzą doskonale,że w obecnych warunkach mają wszelkie szanse,aby swoje sukcesy na froncie wschodnim wyzyskać również pod względem politycznym. Niczego też nie zaniedbują. W znanej polemice z "New York - Timesem" moskiewska "Prawda" oświadczyła,że Rosja sama załatwi swoje nieporozumienia z Polską. To samo znaczenie miało również odrzucenie propozycji anglo-amerykańskiej mediacji między rządem polskim w Londynie a Sowietami. Antagonizm anglosasko-rosyjski , aktualny zawsze za kulisami obecnej polityki państw zjednoczonych,niewątpliwie w tym wypadku był decydujący. Sowiety istotnie -

chcą załatwić konflikt z Polską,ale bez pośrednictwa anglo-amerykańskiego i bez udziału rządu polskiego w Londynie,który uważają za reakcyjny. Jeszcze w nocie z dn.11.stycznia zarzucają rządowi polskiemu nieumiejętność załatwienia istniejących różnic między Polską a Rosją,przeciwstawiły mu "Związek Patriotów Polskich w Moskwie" i dywizję im.Kościuszki,które "już dziś spełniają chwalebnie swe obowiązki budowania niepodległej Polski". Wkrótce potem po deklaracji sowieckiej z dn.17 stycznia moskiewska "Prawda" ogłosiła wywiad z niejakim [illegible] z USA,który miał stwierdzić,że rząd polski w Londynie jest nielegalny,a polskie masy chłopskie i robotnicze w kraju nawiązawszy kontakt ze "Związkiem Patriotów Polskich w Moskwie" powinny stworzyć prawdziwą reprezentację Polski. Te dwa fakty stawiają obecnie konflikt polsko-sowiecki na właściwym poziomie. Konflikt o nasze granice wschodnie zmienia się w konflikt ideologiczny w walce między dwoma systemami społecznymi i dlatego słusznie twierdzi "News Chronicle",że spór ten zadecyduje o przyszłości Europy. Niewątpliwie Sowiety rzuciły na stół wszystkie karty sądząc,że mają obecnie wszystkie atuty w swych rękach, nie wiedząc przy tym,że dwie wśród nich są fałszywe. Po pierwsze,że dają bogaty materiał propagandzie niemieckiej,która stara się każdy moment wyzyskać dla swych celów. Że nie należy tego lekceważyć,to nie ulega najmniejszej wątpliwości,bo Niemcy zrobią wszystko aby każde fałszywe lub nieprzemyślane posunięcie Sowietów skierować przeciwko ich polityce. A po drugie nie liczą się ze społeczeństwem polskim. Rewelacje Prawdy na temat nastrojów,panujących dzisiaj w społeczeństwie polskim nie odpowiadają prawdzie i dlatego Sowiety opierając się na fałszywych przesłankach starają się wygrać karty, których absolutnie w swych rękach nie posiadają. Błędy dzisiejszej polityki sowieckiej wobec Polski znajdują się u podstaw spraw zasadniczych,przede wszystkim w niewłaściwym osądzeniu radykalizmu polskiego. Społeczeństwo polskie rozróżnia w Sowietach dwa różne momenty : 1/komunizm - jako formę określonych przeobrażeń społecznych i 2/totalizm sowiecki,najściślej powiązany ze starym imperializmem rosyjskim. Dzisiejszy radykalizm społeczeństwa polskiego nie jest zbyt daleki od komunizmu i mógłby tworzyć silne podstawy współpracy polsko-sowieckiej, gdyby Rosji szło jedynie o zagadnienie socjalno-ideologiczne. Ale Rosji idzie o coś więcej i to jest właśnie największym błędem jej dzisiejszej polityki. Myśmy już przeżyli totalizm sanacyjny,przez pięć lat obserwujemy w sposób tragiczny totalizm narodowo-socjalistyczny,trudno więc dziwić się,że hasła demokratyczne,głoszące wolność człowieka,są u nas dzisiaj najbardziej popularne. Zresztą w organizacji psychicznej narodu polskiego leży gorąco umiłowanie wolności,dlatego każda forma totalistyczna prędzej czy później musi u nas zbankrutować - bo życie jest silniejsze. I dlatego niewątpliwie na fałszywą drogę weszła Rosja,pragnąc podporządkować Polskę totalizmowi sowieckiemu,na fałszywą drogę przede wszystkim z tego względu,że musi się ona spotkać we wszystkich ośrodkach polskich ze zdecydowanym protestem. Dlatego również wszelkie wysiłki aby spopularyzować w Polsce sowiecki "Związek Patriotów Polskich w Moskwie" są i będą bezowocne dlatego,że siłą rzeczy będzie on niczym innym,jak emanacją obcej agentury. Polska pragnie współpracy z Sowietami,powtarzamy to i na każdym kroku powtarzać będziemy,ale i to przy każdej sposobności musimy podkreślić,że bronić się będzie zawsze przeciwko wszelkiemu totalizmowi sowieckiemu,ponieważ uznając obustronne korzyści z jednotorowości polityki obu rządów,nie zgodzimy się na ingerencję w nasze sprawy wewnętrzne,podyktowaną przez tradycyjny imperializm rosyjski. Tym również tłumaczy się stanowisko Polski wobec granicznych żądań sowieckich. O ile Polska godzi się na przedyskutowanie tej sprawy,a więc na korekturę naszych granic wschodnich,o czym zresztą niedawno również wyraźnie powiedział premier Mikołajczyk,o tyle bronić będziemy tych terenów,które bezspornie są polskie, a więc Lwowa i Wilna - dlatego opieranie się Sowietów jak to oświadczono w nocie z dnia 11.stycznia na "plebiscycie" z roku 1939 jest również fałszywym pociągnięciem rządu rosyjskiego. A to z tego względu,że pomijając już warunki w jakich się on odbył był on niewątpliwie przykładowym wynikiem rosyjskiego imperializmu. Sowiety dążą do podporządkowania zasięgowi swych wpływów ideologicznych całej Europy - ale czynią to niestety przy pomocy metod z rekwizytorni starego caratu i to sprawia,że ich ideologia w wielu wypadkach staje się niepopularną. Powiązanie starego imperializmu carskiego z ideologią komunizmu jest fałszywe. Broniąc na każdym kroku konieczności współpracy z Sowietami, powtarzamy,że powiązanie to jest fałszywe. -

---oooOooo---